

د افغانستان د پادشاهی دولت رسمی خپرونه

۱۲ گڼه د سنبلې ۳۱ د ۱۳۴۶ هجری شمسی کال د ۱۹۶۸ ع کال د سپتمبر ۲۲ پرله پسی گڼه ۱۱۳

فرمان تقنینی نمبر (۶۰۷-۲۳۱۵) تاریخ ۲۳ سنبله ۴۷ حضور اعلیحضرت معظم همایونی

ع، ج، س، ع دکتور علی احمد پوپل وکیل صدارت!

تصویب شماره (۱۹۷۷) مورخ ۱۹ سنبله ۱۳۴۷ مجلس عالی وزراء راجع به طرح قانون پوهنتون که منظوری آن بوقت تعطیل شوری متصادف گردیده نفاذ آن طبق حکم ماده (۷۷) قانون اساسی از حضور ما منظور و بوسیله این فرمان تائید میشود.

قانون پوهنتون بعد از نشر در جریده رسمی نافذ است.

جناب جلالتمآب شما این اراده حضور ما را بدوایر مربوطه ابلاغ و نیز هدایت بدهید تا موضوع حین انعقاد مجدد جلسه شوری طبق حکم ماده (۷۷) قانون اساسی برای طی مراحل نهائی به شوری ارسال شود.

محل صحه حضور ملوکانه

فرمان نمبر (۲۰۲۱) مورخ ۲۴ / ۶ / ۴۷ مقام منیع صدارت عظمی

ع.ج پوهاند محمد اصغر وزیر عدلیہ!

مجلس وزراء تحت فیصلہ شماره (۱۹۷۷) در جلسہ تاریخ ۱۹ / ۶ / ۴۷ با ملاحظہ ورقہ عرض شماره (۲۳۰) مورخ ۱۶ / ۶ / ۴۷ وزارت معارف (پوهنتون) راجع به طرح قانون پوهنتون با تذکر تصویب شماره (۱۹۸۲) مورخ ۱۱ حوت ۱۳۴۴ که بموجب طرح قانون پوهنتون برای طی مراحل اصولی به شوری تقدیم شده بود و با در نظر گرفتن مندرجات ورقہ عرض شماره (۲۳۰) مورخ ۱۶ / ۶ / ۴۷ و اینکه فرصت ختم مطالعہ آن در شوری تا کنون میسر نگردیده است و چنانکه موضوع این تأخیر و لزوم حصول فرمان تقنینی مکتوباً از طرف ولسی جرگہ تذکر داده شده است مراتب آتی را تصویب نمود:

۱- الف: طرح قانون پوهنتون مطابق ضمیمہ این ورقہ عرض ریاست پوهنتون مشتمل بر (۹) فصل و (۴۱) ماده منضمہ این تصویب که به مهر دارالانشاء رسیدہ است منظور است.

ب: چون این منظوری بوقت تعطیل شوری متصادف گردیده نفاذ آن طبق حکم ماده (۷۷) قانون اساسی از طریق فرمان تقنینی از حضور ملوکانه آرزو برده شود.

۲- موضوع مطابق مادہ مذکور قانون اساسی طی سی روز بعد از نخستین جلسہ شوری بشوری تقدیم گردد.

مراتب این تصویب که از صحہ حضور اعلیحضرت معظم ہمایونی گزارش یافته و به وسیلہ حکم شماره ۶۰۶-۲۳۱۴-۲۳ / ۶ / ۴۷ به صدارت عظمی ابلاغ گردیده به جلالتمآب شما اطلاع داده شد تا طبق آن تعمیم نمایند.

محل امضاء دکتور علی احمد پوپل

وکیل صدارت عظمی

مطالب

فصل اول- احکام عمومی

فصل دوم- شورای عالی پوهنتون

فصل سوم- شورای علمی پوهنتون

فصل چهارم- رئیس پوهنتون

فصل پنجم – پوهنځی ها و مؤسسات

فصل ششم- اعضای علمی پوهنتون

فصل هفتم- محصلان پوهنتون

فصل هشتم- امور مالی

فصل نهم- احکام متفرق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قانون پوهنتون ها

فصل اول

احكام عمومي

ماده اول:- پوهنتون مؤسسه دولتي ايست متشکل از پوهنځي يا پوهنځي ها و مؤسسات علمي که برای تنظيم تعليمات عالی (درجه مجاز و مافوق آن) و انجام خدمات مربوط بآن تاسيس ميشود و دو هدف اساسي پوهنتون عبارت است از : صيانت، توسعه و پيشبرد علم و فن و تقويه حس مسؤليت فردي و اجتماعي جوانان و تربيت آنها در فهم ارزشهاي اسلامي، ملي، قانوني، سياسي برای خدمت بجامعه افغاني و بشري.

ماده دوم:- ارتباط پوهنتون ها با حکومت توسط رئيس شورای عالی پوهنتون صورت ميگيرد.

ماده سوم:- تاسيس پوهنتون و تعيين محل آن بائر پيشنهاد وزير معارف و تصويب مجلس عالی وزراء و صحنه شاهانه صورت ميگيرد.

ماده چهارم:- پوهنتون محيطي است علمي تحريکات سياسي و حزبي در ساحه پوهنتون ممنوع است.

فصل دوم

شورای عالی پوهنتون

ماده پنجم:- شورای عالی مجمعي است که برای تنظيم و حفظ انسجام متوالي بين حوايج اجتماعي، اقتصادي، ثقافتي افغانستان طوريکه از طرف حکومت تثبيت ميگردد و مقتضيات تعليمات عالی پوهنتون بوجود آمده است.

ماده ششم:- شورای عالی پوهنتون مشتمل است بر:

۱- وزير معارف به حيث رئيس.

۲- وزير ماليه.

۳- وزير پلان.

۴- رئيس پوهنتون.

۵- چار عضو دیگر از بین علمای برازنده مملکت که در امور علمی و اداری پوهنتون دارای تجربه بوده و اقلأ تا دو سال قبل از تعیین به عضویت شورای عالی بکدام حزب سیاسی منسوب نباشند به پیشنهاد وزیر معارف و منظوری حکومت و صحه شاهانه تعیین میگردند.

ماده هفتم:- صلاحیت ها شورای عالی عبارت است از:

- ۱- مطالعه و تثبیت خط مشی عمومی پوهنتون.
- ۲- اظهار نظر راجع به پیشنهاد مربوط به تقرر و انفکاک رؤسا و معاونین پوهنخی ها و مؤسسات و اعضای علمی دائمی و افتخاری پوهنتون.
- ۳- مطالعه و اظهار نظر راجع به بودجه پوهنتون.
- ۴- مطالعه و اظهار نظر راجع به پلان و پروژه ها و نقشه های عمرانی پوهنتون.
- ۵- پیشنهاد به حکومت راجع به تاسیس - انحلال- الحاق و توأمیت پوهنخی ها و مؤسسات.
- ۶- وضع لوائح و طرز العمل ها جهت تنظیم و اجرای وظائف پوهنتون در حدود قوانین.

ماده هشتم:- شورای عالی هر سال به صورت عادی چهار مرتبه تشکیل جلسه میدهد و در صورت لزوم بنا بر تقاضای حد اقل چهار عضو با ریاست پوهنتون جلسات اضافی دایر میگردد.

ماده نهم: تصاویب شورای عالی باکثریت آرای اعضای شورای عالی صورت میگیرد.

ماده دهم: عضویت در شورای عالی در مورد کسانی که در کدر ماموریت شامل باشند متضمن هیچ نوع امتیازی مادی نمی باشد.

ماده یازدهم: چار عضو انتصابی شورای عالی برای مدت چهار سال تعیین میگردند.

باستثنای دوره اول شورای عالی که در آن دو عضو برای دو سال دو عضو دیگر برای چهار سال تعیین میشوند. این اعضاء میتوانند برای یک یا چند دوره مجدداً تعیین گردند.

ماده دوازدهم: با رعایت احکام این قانون صلاحیت هر عضو شورای عالی در امور پوهنتون محدود به جلسات رسمی آنست.

فصل سوم

شورای عالی پوهنتون ها

ماده سیزدهم: شورای علمی پوهنتون مجمعی است که بر امور علمی و تربیتی و مسایل مربوط بآن واری کرده و تصمیمات لازم اتخاذ مینماید.

ماده چاردهم: شورای علمی متشکل است از رئیس- معاونین پوهنتون و رؤسای پوهنخی ها و مؤسسات و دو نماینده از هر پوهنخی و مؤسسه.

ماده پانزدهم: ریاست شورای علمی بعهده رئیس پوهنتون می باشد.

ماده شانزدهم: نمایندگان هر پوهنخی و مؤسسه در شورای علمی از بین پوهاندها پوهنوال ها پوهندوی ها و پوهنمل های پوهنخی و مؤسسه از طرف اعضای علمی آن در شروع سال تعلیمی برای مدت یکسال به رای گیری سری و مستقیم انتخاب میگرددند و بعد از انقضای این مدت میتوانند مجدداً انتخاب شوند.

ماده هفدهم: هر گاه کرسی یک از نمایندگان در شورای علمی خالی شود مجلس استادان پوهنخی و مؤسسه مربوطه عضو جدیدی برای بقیه مدت انتخاب میکند.

ماده هجدهم: صلاحیت های شورای علمی عبارت است از:

- ۱- پیشنهاد وضع مقررات مربوط به پوهنتون
- ۲- تثبیت درجات و ترفیعات علمی اعضای علمی پوهنتون
- ۳- پیشنهاد بشورای عالی در مورد تأسیس - انحلال- الحاق و توامیت پوهنخی ها و مؤسسات.
- ۴- اتخاذ تصمیم در مورد اصلاح امور تدریسی و تتبع علمی و اصدار توصیه های لازم راجع به ایجاد و اعطای درجات علمی بالاتر از درجه مجاز.
- ۵- وضع یک پروگرام مؤثر برای انکشاف و تقویه زبان پشتو در تمام ساحات پوهنتون و طرح پروگرامهای علمی ساختن آن.

ماده نوزدهم: تعداد جلسات و نصاب مجلس شورای علمی توسط طرزالعملی که از طرف شورای عالی پوهنتون وضع میشود تنظیم میگردد.

ماده بیستم: شورای علمی پوهنتون در صورت لزوم موضوعاتی را که در صلاحیت او است به کمیسیون های مؤقتی یا دائمی که از اعضای علمی پوهنتون تشکیل میشود ارجاع مینماید.

شورای علمی و کمیسیونها در موارد متقاضی میتوانند از سایر علماء و اهل خبره و هیاتهای توامیت خارجی استشاره نمایند.

فصل چهارم

رئیس پوهنتون

ماده بیست و یکم: رئیس پوهنتون آمر عمومی پوهنتون بوده و نزد شورای عالی مسئولیت دارد.

ماده بیست دوم: رئیس پوهنتون از جمله اعضای علمی پوهنتون و یا از شخصیت های برازنده علمی مملکت به پیشنهاد وزیر معارف و منظوری حکومت و صحه ذات شاهانه تعیین میگردد.

ماده بیست سوم: صلاحیت های رئیس پوهنتون عبارت است از:

۱- تطبیق پروگرامهای فرهنگی - علمی و خدمات اجتماعی و اجرای تصاویب شورای عالی و شورای علمی و لوائح و مقررات پوهنتون.

۲- تنظیم امور مالی و اداری پوهنتون و تأمین نظم و دسپلین در آن.

۳- اتخاذ تدابیر برای بهبود وضع محصلان و فراهم نمودن تسهیلات ممکنه برای آنها.

۴- حفظ روابط با مؤسسات ذیعلاقه.

۵- ابراز نظر در مورد تقرر معاونین پوهنخی ها و اعضای علمی و پیشنهاد آنها به شورای عالی.

۶- پیشنهاد وضع لوائح و طرزالعمل ها در مورد مسائلی که درین قانون صریحاً ذکر نشده است به شورای علمی و شورای عالی.

فصل پنجم

پوهنخی ها و مؤسسات

ماده بیست و چارم: هر پوهنخی و مؤسسه نظر به شرایط و ایجابات خود مطابق روحیه این قانون اساسنامه جداگانه ترتیب میدهد که پس از تصویب شورای علمی و منظوری شورای عالی نافذ میگردد.

ماده بیست و پنجم: پوهنخی ها و مؤسسات میتوانند بنا بر ایجابات خود تشکیل شعبات جدید را توسط رئیس پوهنتون به شورای عالی پیشنهاد کنند.

ماده بیست و ششم: رئیس هر پوهنخی و مؤسسه مسئول امور علمی و اداری پوهنخی و مؤسسه مربوطه خود بوده ارتباط پوهنخی و مؤسسه را با ریاست پوهنتون قایم مینماید.

ماده بیست و هفتم: رؤسای پوهنخی ها و مؤسسات از بین اعضای علمی پوهنتون با اثر پیشنهاد رئیس پوهنتون و موافقت شورای عالی برای یک دوره چهار سالانه مقرر میشوند بعد از انقضای این مدت میتوانند مجدداً مقرر گردند.

ماده بیست و هشتم: تقرر و انفکاک معاونین هر پوهنخی و مؤسسه و اعضای علمی آنها به پیشنهاد رئیس پوهنخی مربوطه و موافقت رئیس پوهنتون و شورای عالی بعد از طی مراحل قانونی صورت میگیرد.

فصل ششم

اعضای علمی پوهنتون

ماده بیست و نهم: عضو علمی پوهنتون کسی است که طبق اساسنامه پوهنتون حایز یکی از درجات علمی بوده شغل او تدریس یا تحقیق علمی در پوهنتون باشد.

این اشخاص از امتیازات معنوی و مادی عضویت علمی استفاده میکنند اما اگر در خارج پوهنتون وظیفه ی را اشغال نمایند امتیازات شان قطع و از عضویت علمی پوهنتون منفک میگردند.

ماده سیم: درجات امتیازات شرایط احراز درجه و سائر امور مربوطه باعضای علمی مطابق مقررات جداگانه پوهنتون تعیین میگردد.

ماده سی و یکم: با رعایه سائر احکام این قانون انتخاب اعضای علمی هر پوهنخی و مؤسسه رسیدگی و اخذ تصمیم در موضوع تهیه و تعدیل پروگرام ها اصلاح و بهبود امور تدریسی چگونگی امتحانات و امور مشابه ان از صلاحیت مجلس علمی پوهنخی و مؤسسه مربوطه میباشد.

ماده سی و دوم: اعضای علمی پوهنتون علاوه بر تدریس و تحقیق در تربیه و رهنمائی محصلان با رؤسای پوهنخی ها و رئیس پوهنتون مسئولیت مشترک دارند.

فصل هفتم

محصلان پوهنتون

ماده سی و سوم: محصلان پوهنتون از جمله کسانی که دارای دیپلم بکلوریا و یا معادل آن باشند بر اساس گنجایش پوهنتون های مملکت و مطابق طرز العمل جداگانه پوهنتون پذیرفته میشوند این طرز العمل دائر شدن صنوف تهیه را برای برخی از فارغان لیسه ها و مکاتب ولایات کشور با در نظر گرفتن روحیه تعمیم متوازن معارف در سرتاسر افغانستان نیز پیش بینی خواهد کرد.

ماده سی و چهارم: محصلان میتوانند به فعالیت های ادبی هنری و ورزشی اقدام نمایند پروگرامهای ادبی و هنری در پوهنتون هیچگاه مخالف اساسات اسلامی و فرهنگ ملی بوده نمیتواند مباحثات سیاسی در داخل مقررات پوهنتون مجاز است.

ماده سی و پنجم: بمنظور ایجاد فضای همکاری باهمی و تولید حسن تفاهم بین محصلین و کسب تجارب علمی و عملی از همدیگر و برای برقراری ارتباط آنها با پوهنتون مطابق به قانون جمعیت ها انجمن محصلین تأسیس شده میتواند.

ماده سی و ششم: محصلان مکلف اند در داخل پوهنتون با یونیفورمی که از پارچه وطنی تهیه میشود ملبس باشند رنگ و طرز این یونیفورم ضمن لایحه جداگانه تنظیم می گردد.

فصل هشتم

امور مالی

ماده سی و هفتم: بودجه پوهنتون ها از طرف دولت تأمین میشود.

پوهنتون ها میتوانند برای انکشاف خود هبه اشخاص حقیقی و حکمی داخلی و خارجی را بپذیرند، قبول هبه از صلاحیت شورای عالی پوهنتون میباشد.

ماده سی و هشتم: بودجه پوهنتون به وسیله ریاست پوهنتون ترتیب شده پس از تائید شورای عالی پوهنتون به حکومت تقدیم میشود.

ماده سی و نهم: امور مالی و حسابی پوهنتون ها عموماً تابع قوانین و مقررات حسابی دولت میباشد تنها در موارد خاص علمی شورای عالی پوهنتون میتواند مقررات خاصی وضع نماید.

فصل نهم

احکام متفرق

ماده چهلم: این قانون بعد از نشر آن در جریده رسمی نافذ میگردد.

ماده چهلم و یکم: بعد از نفاذ این قانون تمام احکامیکه نقیض مواد این قانون باشد از اعتبار ساقط میباشد.
